

GEDRAGSCODE KON. JULIANASCHOOL

Voorwoord

In de schoolgids van de Kon. Julianaschool staat geschreven:

Bij onze pedagogische en didactische taken gaan we uit van onze slogan:

Leren om te Leven

Dit geeft het eigene van onze school weer. We spreken elkaar daarop aan.

In de eerste plaats is de school – vanzelfsprekend - bezig met haar opdracht *leren*: zo goed mogelijk les te geven. Maar er is meer. Voor ons is onderwijs meer dan het overdragen van kennis alleen. Op de Kon. Julianaschool leven onze kinderen niet alléén om te leren, maar **leren** ze ook **om te leven**. Wij vinden het belangrijk dat kinderen respectvol met elkaar omgaan, ongeacht huidskleur, handicap of karakter.

Bovendien is onze basisschool een christelijke school. Dit betekent dat ons leven en werken in de school mede bepaald wordt door onze christelijke levensbeschouwing. Vanuit die levensvisie op opvoeding en onderwijs willen we kinderen begeleiden. Bijbelse waarden en normen zijn ons uitgangspunt om te werken aan een klimaat van veiligheid en wederzijds vertrouwen. Het woordje **Leven** in het motto is niet voor niets met een hoofdletter geschreven. We willen daarmee uitdrukken, dat er een leven is hier op aarde en daarbij mag er sprake zijn van een dagelijks leven met God.

In een veilige omgeving is het van belang vast te leggen welke verwachtingen we van elkaar hebben in de omgang met elkaar, met de leerlingen en met de leerlingen onderling.

Dit aspect wordt nader uitgewerkt in een gedragscode, die basisregels geeft en aanbevelingen om op schoolniveau specifieke gedragsregels te formuleren.

Het gaat om basisregels die een appel doen aan burgerlijk fatsoen, voor veel mensen de normaalste zaak van de wereld. Niettemin is het zinvol om een aantal gedragingen expliciet te benoemen en binnen de school aandacht te geven. Dit biedt duidelijkheid over het gewenste gedrag van medewerkers, leerlingen, ouders en andere betrokkenen bij de school.

Uitgangspunt zijn de volgende gedragscodes, die voor iedereen gelden en de grondhouding van alle betrokkenen dienen te bepalen:

- eerlijk duurt het langst;
- iedereen hoort erbij;
- pas op je woorden;
- handen thuis;
- veiligheid voor alles.

De wijze van formuleren is bewust gekozen, omdat de codes zo hanteerbaar zijn voor volwassenen en kinderen.

In alle activiteiten dienen deze codes de basis te zijn voor de wijze waarop met elkaar wordt omgegaan. Het is een gezamenlijke verantwoordelijkheid en het is dan ook wenselijk dat betrokkenen elkaar aanspreken op een juiste naleving ervan.

Vervolgens heeft de school een aantal specifieke basisregels geformuleerd voor de verschillende domeinen.

1 Inleiding

Iedere school hanteert bepaalde gedragsregels. Zo kunnen er bijvoorbeeld afspraken zijn over het te laat komen, het roken op school, het gebruik van schoolmaterialen, enzovoort. De school hanteert daarbij richtlijnen die passen binnen de schoolcultuur.

Ook het opstellen van gedragsregels op het terrein van seksuele intimidatie, discriminatie, racisme, pesten, lichamelijke mishandeling, arbozaken en privacy horen daarbij. De wijze waarop leerkrachten met leerlingen omgaan, hoe leerlingen onderling met elkaar omgaan, de omgang tussen leerkrachten onderling, het omgaan van leerkrachten met ouders, met name op genoemde terreinen, bepaalt mede de schoolcultuur. Een goed pedagogisch klimaat krijgt binnen deze schoolcultuur pas echt vorm, als er bij de verschillende aandachtsterreinen duidelijke afspraken worden gemaakt.

De wetgever legt het onderwijsgevend en onderwijsondersteunend personeel een aantal verplichtingen op. Deze staan genoemd in onder andere de Raamovereenkomst (afspraken tussen werkgevers- en werknemersorganisaties), de Arbowet, de Wet op de privacy, de Leerplichtwet, en andere. Bij het opstellen van deze gedragscode is met deze wetten rekening gehouden door artikelen eruit op te nemen of ernaar te verwijzen.

2 Doel

- a. Het scheppen van een goed pedagogisch klimaat, waarbinnen alle betrokken zich prettig en veilig voelen.
- b. Het bijdragen aan preventie van machtsmisbruik.
- c. Het bevorderen en bewaken van veiligheids-, gezondheids- en welzijnsaspecten voor alle mensen bij hun werk op school.
- d. Het bewaken van de privacy van alle betrokkenen.

Voordelen:

- Betrokkenen kunnen elkaar aanspreken op het naleven van gezamenlijk vastgestelde gedragsregels.
- De school kan door middel van deze gedragsregels naar buiten toe, met name naar de ouders van de leerlingen, duidelijk maken hoe binnen de school betrokkenen omgaan met de hen toevertrouwde leerlingen.

Aandachtspunten:

- Een gedragscode houdt niet in dat gedrag dat niet in regels is vastgelegd wél toelaatbaar is.
- Een gedragscode mag het spontane omgaan van alle betrokkenen met elkaar niet in de weg staan.
- Bij het vaststellen van regels moet rekening worden gehouden met de aard en het sociaal-emotioneel ontwikkelingsniveau van de voorkomende leeftijdsgroepen.

3 Onderscheiden terreinen

De volgende terreinen worden onderscheiden:

- seksuele intimidatie;
- pesten;
- racisme/discriminatie;
- lichamenlijk geweld;
- privacy;
- kleding;
- digitale snelweg;
- genotmiddelen.

3.1 Seksuele intimidatie

a Schoolcultuur/pedagogisch klimaat

- Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel onthoudt zich van seksistisch taalgebruik, seksueel getinte grappen en toespelingen die door leerlingen en/of andere bij de school betrokkenen als seksistisch kunnen worden ervaren en ziet er tevens op toe dat het bovenstaande niet gebezigd wordt in de relatie leerling-leerling.
- Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel onthoudt zich van seksistisch getinte gedragingen, of gedragingen die door leerlingen en/of andere bij de school

betrokkenen als zodanig kunnen worden ervaren en ziet er tevens op toe dat dergelijke gedragingen niet voorkomen in de relatie leerling-leerling.

- Het onderwijzend en niet-onderwijzend personeel draagt er zorg voor dat binnen de school geen seksueel getinte affiches, tekeningen, artikelen in bladen (o.a. schoolkrant) en dergelijke worden gebruikt of opgehangen, die kwetsend kunnen zijn voor een bepaalde sekse.

b Eén op één- contacten leerkrachten-leerlingen

- Leerlingen worden buiten schooltijd niet langer dan een kwartier alleen op school gehouden. Bij uitzonderingen worden de ouders op de hoogte gesteld.
- Zonder medeweten van de ouders worden leerlingen niet bij de onderwijsgevenden thuis uitgenodigd.

c Troosten/belonen/feliciteren en dergelijke in de schoolsituatie

- Vanaf groep 4 worden in principe geen kinderen meer getroost bij verdriet of pijn door middel van zoenen. In de groepen 1 t/m 4 worden de wensen en gevoelens van zowel kinderen als ouders hieromtrent gerespecteerd.
- Kinderen hebben het recht aan te geven wat zij prettig of niet prettig vinden. Spontane reacties bij troosten, belonen in de vorm van een zoen blijven mogelijk, ook in de hogere groepen, mits het hier genoemde recht van de kinderen wordt gerespecteerd.
- Vanaf groep 4 worden in principe geen kinderen meer op schoot genomen. Ook hier dienen de wensen en gevoelens van de kinderen in de groepen 1 t/m 4 te worden gerespecteerd. Spontane reacties, ook in de hogere groepen, zijn ondergeschikt aan die wensen.
- Feliciteren moet spontaan gebeuren. De leerkrachten houden hierbij rekening met het hierboven vermelde. In alle groepen volgt de leerkracht in principe zijn eigen gewoonten in dezen, rekening houdend met wat de kinderen hier als normaal ervaren.

d Hulp bij het aan-, uit- en omkleden

- Bij de kleuters komt het regelmatig voor dat geholpen moet worden bij het aan- en uitkleden, bijvoorbeeld bij het naar de wc gaan. Ook in groep 3 en 4 kan dat nog een enkele keer voorkomen. Deze hulp behoort tot de normale taken van de groepsleerkrachten.
- Vanaf groep 4 is hulp bij het aan- en uitkleden of omkleden nauwelijks meer nodig. Toch kan het voorkomen dat leerlingen zich in bepaalde situaties gedeeltelijk moeten uit- of omkleden. Bijvoorbeeld bij verwondingen of bij het omkleden voor musicals en dergelijke. De leerkrachten houden hierbij rekening met de wensen en gevoelens van de leerlingen. Een open vraag als: 'Wil je het zelf doen of heb je liever dat de juffrouw/meester het doet?', wordt ook door de oudere leerling als normaal ervaren en meestal ook eerlijk beantwoord.
- Als de situatie erom vraagt, wordt door iedere leerkracht onmiddellijk hulp verleend.

e Buitenschoolse activiteiten

e.1 schoolkamp

- Tijdens het schoolkamp van groep 8 slapen in principe mannelijke begeleiders bij de jongens en vrouwelijke begeleiders bij de meisjes. Indien een goede verdeling van taken dit onmogelijk maakt, wordt vooraf de verdeling aan de leerlingen bekend gemaakt.
- Tijdens het aan-, uit- en omkleden van de leerlingen worden de betreffende lokalen uitsluitend door de leiding betreden, na een duidelijk vooraf gegeven teken. Dit is van toepassing als het noodzakelijk is dat mannelijke begeleiders de ruimtes van de meisjes binnengaan en als vrouwelijke begeleiders de ruimtes van de jongens

binnengaan. Op deze manier wordt rekening gehouden met het zich ontwikkelend schaamtegevoel bij jongens en meisjes.

- Indien er hulp moet worden geboden bij ongevallen, ziek worden/zijn of anderszins, waarbij het schaamtegevoel van de kinderen een rol kan spelen, wordt, rekening houdend met de aanwezige mogelijkheden, de uitdrukkelijke wens van het kind gerespecteerd.
- Indien mogelijk maken jongens en meisjes gebruik van gescheiden toiletten en douches.
- Bij de te ondernemen activiteiten wordt rekening gehouden met de eigenheid van beide seksen.
- De spontaniteit in de omgang van leiding met kinderen en kinderen onderling dient gewaarborgd te blijven, zulks ter beoordeling van de gehele leiding (onderwijsgevend en niet-onderwijsgevend).

f Dood en verdriet

De school is voorbereid op het overlijden van leerlingen, medewerkers of ouders. Daartoe is een rouwprotocol aanwezig met hierin een draaiboek met belangrijke telefoonnummers, suggesties om met de leerlingen hierover te praten en te werken en voorbeeldbrieven.

3.2 Pesten: zie Pestprotocol (bijlage)

3.3 Racisme/discriminatie

Wij leven in een multiculturele samenleving. Dit houdt in dat verschillende groepen in onze samenleving hun eigen volkscultuur hebben. Iedere groep heeft zijn eigen aard: huidskleur, levensovertuiging, volksgewoonten zoals kleding en voedsel, enzovoort. Behalve de reeds gevestigde groepen kent ons land ook veel vluchtelingen en asielzoekers.

Ook onze schoolbevolking is enigszins multicultureel. Dat vraagt van alle bij de school betrokkenen extra inzet en aandacht voor een goed pedagogisch klimaat voor alle leerlingen.

Daarom wordt van alle leerkrachten het volgende verwacht:

- De leerkracht behandelt alle leerlingen en hun ouders gelijkwaardig.
- Hij bezigt geen racistische en/of discriminerende taal.
- Hij draagt er zorg voor dat er in zijn lokaal geen racistische of discriminerende teksten en/of afbeeldingen voorkomen op posters, in schoolkrant, te gebruiken boeken en dergelijke.
- De leerkracht ziet erop toe dat leerlingen en ouders ten opzichte van medeleerlingen en hun ouders geen racistische of discriminerende houding aannemen in taal en gedrag (binnen de school).
- Leerlingen die tijdens het buiten spelen betraapt worden op racistische of discriminerende taal en of gedragingen worden daarop door de leerkracht aangesproken.
- De behandeling van gesignaleerde racistische/discriminerende taal en/of gedragingen gebeurt overeenkomstig de procedure, zoals die is beschreven bij pesten: zowel preventief als curatief.
- De leerkracht neemt duidelijk afstand van racistische en/of discriminerend gedrag van collega's, ouders en andere volwassenen binnen de school. Hij maakt dit ook kenbaar.

3.4 Lichamelijk geweld

Bij dit onderwerp hanteren we de volgende regel: binnen de 'schoolpoorten' wordt iedere vorm van lichamelijk geweld, zowel door volwassenen als door kinderen, voorkomen en niet getolereerd.

In de relatie leerkracht-leerling:

- De leerkracht vermijdt lichamelijk geweld als straf.
- Bij overtreding van bovenstaande regel door een emotionele reactie deelt de leerkracht dit mee aan de directie.
- Bij overtreding neemt de leerkracht zo snel mogelijk contact op met de ouders om het gebeurde te melden en uit te leggen.
- Eventueel kan de klachtenregeling in werking treden.

In de relatie overige volwassenen-leerling op school:

- Bij lichamelijk geweld door een volwassen persoon – niet zijnde een leerkracht – toegebracht aan een leerling, wordt dit gemeld bij de directeur en/of de vertrouwenscontactpersoon.
- Eventueel kan de klachtenregeling in werking treden.

In de relatie leerling-leerling:

- Zie preventieve en curatieve aanpak bij pesten.

3.5 Privacy

De huidige manier van werken in de school heeft er toe geleid dat steeds méér mensen – zowel binnen als buiten de school – te maken krijgen met kinderen/ouders of omgekeerd. Daarom is het goed de privacy van kinderen en ouders te beschermen. Gegevens over de thuissituatie, medische informatie, gegevens van hulpverlenende instanties, uitslagen van testen en dergelijke worden als privacygegevens beschouwd.

We kennen de volgende afspraken:

Relatie leerkracht-kind/ouder:

- De scores van testen zijn uitsluitend toegankelijk voor ouders/verzorgers van het betrokken kind en zijn niet toegankelijk voor kinderen en andere ouders.
- Privacygegevens (zoals hierboven omschreven) die van belang zijn voor de aanpak/begeleiding van een leerling en die vrijwillig door ouders bekend zijn gemaakt aan groepsleerkracht of directie, worden alleen met toestemming van de ouders bewaard in het leerlingdossier.
- Privacygegevens die niet relevant zijn voor aanpak en begeleiding van het kind, maar desondanks toch spontaan door ouders bekend zijn gemaakt worden niet opgenomen en bewaard in het leerlingdossier.
- Uitslagen van testen, onderzoeken door Schoolbegeleidingsdienst en dergelijke, worden alleen met toestemming van de ouders en/of betrokken instanties doorgegeven aan derden en uitsluitend dan als het voor de verdere begeleiding van het kind van belang is.
- Gegevens die door ouders of instanties aan de leerkracht in strikt vertrouwen worden gemeld, worden niet met collega's besproken.
- Gegevens die bij regelgeving door instanties kunnen worden opgevraagd zonder medeweten van het kind en/of de ouders en vallen onder het begrip privacy, worden met de grootse terughoudendheid verstrekt.
- Bij voorkomende gevallen is de klachtenregeling van toepassing.

Relatie directie-leerkracht:

- Gegevens die door ouders en/of instanties bekend worden gemaakt aan de directie en die een strikt vertrouwelijk karakter hebben, worden zonder toestemming van de ouders en/of instanties niet doorgegeven aan de overige leerkrachten.

- Gegevens die door een kind in strikt vertrouwen aan de directie worden bekendgemaakt, worden niet doorgegeven aan anderen, tenzij dit in strijd is met andere afspraken rond bijvoorbeeld kindermishandeling.
- Gegevens die door ouders en/of kinderen in goed vertrouwen aan een leerkracht worden bekend gemaakt, worden niet doorgegeven aan de directie, met uitzondering van de bij het voorgaande gemaakte opmerking.

Relatie leerkracht-leerkracht:

- In formele en informele sfeer wordt de privacy van ouders en kinderen gerespecteerd. Privacygegevens worden alleen besproken voor zover ze relevant zijn bij de uitoefening van het werk.
- Leerlinggegevens worden niet besproken in het bijzijn van derden.
- Zie verder bij: relatie directie-leerkracht.

Relatie ouders/kinderen-vertrouwenscontactpersoon:

- Gegevens die door ouders en/of kinderen worden bekend gemaakt aan de contactpersoon worden behandeld conform de klachtenregeling.

Bijzondere afspraken rondom privacy bij gescheiden ouders:

- In situaties waarbij ouders gescheiden zijn, wordt op verzoek van de niet met ouderlijk gezag belaste ouder door de leerkracht die informatie verstrekt, die de persoon van het kind of diens verzorging op opvoeding betreffen, bijvoorbeeld de leerprestaties van het kind, zijn ontwikkeling, en dergelijke.
- Voor het geven van informatie, bedoeld bij het vorige, is het mogelijk de niet met gezag belaste ouder te ontvangen op een ouderavond.
- Informatie aan de niet met ouderlijk gezag belaste ouder wordt niet verstrekt als de leerkracht de informatie ook niet zou geven aan de wel met ouderlijk gezag belaste ouder.
- Informatie aan de niet met ouderlijk gezag belaste ouder wordt eveneens niet verstrekt als er zwaarwegende belangen van het kind zijn, die zich daar tegen verzetten.

3.6 Kleding

We maken een onderscheid tussen leerlingen en volwassenen (medewerkers, vrijwilligers, stagiaires en andere betrokkenen).

Voor de leerlingen geldt:

- De kleding moet veilig zijn, mag geen risico's veroorzaken (denk hierbij aan de hoofddoek tijdens de gymles, loshangende kleding tijdens bepaalde handvaardigheidlessen of praktijklessen).
- Op schoolniveau worden afspraken gemaakt over de grenzen van uitdagende of aanstootgevend kleding, het gebruik van make-up door leerlingen en lichaamversieringen van uiteenlopende aard. Deze afspraken moeten passen bij de heersende schoolcultuur.
- Het dragen van hoofddekseis in de klas (petten, mutsen afhankelijk van de heersende modeverschijnselen) wordt afgekeurd.

Voor de medewerkers geldt:

- De kleding moet, net zoals dat voor de leerlingen geldt, veilig zijn.
- De kleding moet passen in de schoolcultuur. Volwassenen dienen zich te allen tijde te realiseren dat ze een voorbeeldfunctie hebben voor de leerlingen. Ook in de kleding, gebruik van make-up en andere lichaamsversieringen dient dit herkenbaar te zijn. Veel scholen kennen hierin ongeschreven regels, die als vanzelfsprekend worden ervaren. Soms zal het nodig zijn op teamniveau afspraken te maken over dit aspect.
- Onderwijsgevende medewerkers worden geacht niet alleen de pc grondslag van de school te onderschrijven, maar deze ook actief mee vorm te geven. Uitingen in de kleding zoals het dragen van hoofdbedekking of andere kleding, die een andere levensbeschouwing uitdragen, passen hier niet bij.

3.7 De digitale snelweg

Internet

De manier waarop we met elkaar omgaan geldt natuurlijk ook voor contacten via de digitale snelweg of de gsm-telefoon.

De ontwikkelingen op het gebied van informatie- en communicatietechnologie gaan razendsnel. De leerlingen zijn in steeds grotere getale in de gelegenheid op school gebruik te maken van internet. We dienen de leerlingen echter te beschermen tegen nadelige effecten, onder meer het bezoeken van ongewenste sites. Daarom dient elke school te beschikken over een internetprotocol, waarin de afspraken over het gebruik van ICT zijn vastgelegd. Het internetprotocol is vanaf 2007 in te zien op de website van de school.

Met een contentfilter wordt bepaald welke websites uitgesloten worden voor bezoek. Een contentfilter kan ook uitgaande informatie filteren, zodat vertrouwelijk materiaal of software niet naar buiten komt via het netwerk. Hierbij geldt overigens wel, dat filters geen vervanging zijn voor het toezicht van een docent of de internet-opvoeding van kinderen.

Surfgedrag kan achteraf worden gecontroleerd door surflogs bij te houden op de server. Om kinderen op een veilige manier te kunnen laten zoeken naar informatie op internet wordt een onderzoeksmachine van Kennisnet gebruikt. Alle verwijzingen zijn omschreven, gerubriceerd en gewaardeerd voor gebruik in het onderwijs.

GSM

Steeds meer leerlingen beschikken over een mobiele telefoon. Als regel geldt dat deze tijdens de schooluren, dus ook tijdens de pauzes, uitgeschakeld zijn. Bij bijzonderheden kunnen ouders via het telefoonnummer van de school altijd tijdig hun kinderen bereiken of een boodschap doorgeven.

Voor een goede voortgang van de lessen is het gewenst dat ook mobiele telefoons van groepsleerkrachten uitgeschakeld zijn.

3.8 Genotmiddelen

Roken

De Tabakswet van 17 juli 2002 geeft duidelijke richtlijnen met betrekking tot het roken op school.

'Alle scholen zijn rookvrij, tenzij de directeur erin slaagt een ruimte in gebruik te geven waar gerookt kan worden, zonder dat dit hinder of overlast veroorzaakt voor andere medewerkers, leerlingen, ouders en andere bezoekers van de school.'

Als door medewerkers buiten de school gerookt wordt, is het goed te realiseren dat teamleden ook daarin een voorbeeldfunctie hebben.

Alcohol

Voor de leerlingen geldt dat het gebruik van alcohol niet is toegestaan, ook niet van de steeds populairder wordende licht alcoholische dranken.

Voor medewerkers geldt dat alcohol tijdens de werktijd niet is toegestaan.

Over het gebruik van alcohol tijdens festiviteiten door medewerkers worden door het team nadere afspraken gemaakt.

Drugs

Het gebruik, in bezit hebben of het verhandelen van elke soort van drugs is ten strengste verboden. Als dit gebeurt, zullen sancties opgelegd worden, bijvoorbeeld een schorsing en bij herhaling verwijdering van de school.

4 Slotbepalingen

Bij zaken die niet in dit document worden genoemd, beslist de directie na overleg met het team.

De bepalingen en afspraken in dit document mogen niet in strijd zijn met de klachtenregeling zoals die door het bevoegd gezag is vastgesteld.

Vastgesteld in de bestuursvergadering van
Instemming van de MR d.d.